

کارل گوستاو یونگ

— ◆ —

کتاب سرخ

— ◆ —

مترجم: محمد رضا حلاقی منش

سرشناسه:	Jung , Carl gustav یونگ، کارل گوستاو - ۱۸۷۵ - ۱۹۶۱ م.
عنوان و پدیدآور:	کتاب سرخ / کارل گوستاو یونگ / مترجم محمدرضا اخلاقی منش
مشخصات نشر:	تهران: مصدق، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری:	۶۷۲ ص.
شابک:	978-600-7436-36-3
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	عنوان اصلی: The red book
موضوع:	روانکاوان - سوئیس - سرگذشتنامه.
موضوع:	روانشناسی یونگی.
شناسه افزوده:	اخلاقی منش، محمدرضا - ۱۳۴۴ - مترجم.
رده بندی کنگره:	BF۱۰۹/۹۱۳ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی:	۱۵۰/۱۹۵۴۰۹۲
شماره ثبتخانه ملی:	۴۰۶۹۶۰۷

خیابان دانشگاه، نیش چهارراه وید نظری، شماره ۱۳۸

تلفن: ۶۶۱۰۸۸۵۱ - ۶۶۴۰۰۲۲۳

کتاب سرخ

کارل گوستاو یونگ

مترجم: محمدرضا اخلاقی منش

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ جلد

چاپ: فراین

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۳۶-۳۶-۳

ISBN : 978 - 600 - 7436 - 36 - 3

با همکاری انتشارات جامی

۶۵۰۰۰ تومان

فهرست

۹	پیش درآمد
۱۵	اختصارات
۱۷	کتاب سرخ
۱۷	مقدمه‌ای بر کتاب جدید یا دفتر سرخ کارل گوستاو یونگ: سونو شمدرسانی
۱۱۳	یادداشت مترجمین
۱۲۳	یادداشت ویراستار
۱۲۹	کتاب یکم
۱۳۱	طریق آنچه می‌آید
۱۴۱	فصل یکم: باز یافتن روح
۱۴۶	فصل دوم: روح و خدا
۱۵۳	فصل سوم: در خدمت روح
۱۵۷	فصل چهارم: بیابان
۱۵۹	تجربیات بیابان
۱۶۳	فصل پنجم: فرود به دوزخ در آینده
۱۷۴	فصل ششم: انشقاق روح
۱۷۹	فصل هفتم: قتل قهرمان
۱۸۴	فصل هشتم: تولد مسیح
۱۹۴	فصل نهم: میستر یوم. رویارویی
۲۰۵	فصل دهم: تعلیمات

۲۱۶	فصل یازدهم: راه حل
۲۳۱	کتاب دوم
۲۳۳	تصاویر خطابرانگیز
۲۳۴	فصل اول: سرخ پوش
۲۴۳	فصل دوم: قلعه‌ای در جنگل
۲۵۶	فصل سوم: مرد فرودست
۲۶۵	فصل چهارم: معتکف، روز اول
۲۷۷	فصل پنجم: روز دوم
۲۸۸	فصل ششم: بگ
۲۹۴	فصل هفتم: بقایای معابد اولیه
۳۰۴	فصل هشتم: روز اول
۳۲۰	فصل نهم: روز دوم
۳۲۸	فصل دهم: اوراد
۳۵۱	فصل یازدهم: باز شدن تخم
۳۶۴	فصل دوازدهم: دوزخ
۳۶۹	فصل سیزدهم: کشتن قربانی
۳۹۷	فصل چهاردهم: جهالت
۴۰۲	فصل پانزدهم: شب ثانی
۴۱۹	فصل شانزدهم: شب ثالث
۴۳۷	فصل هفدهم: شب رابع
۴۵۶	فصل هجدهم: سه پیش‌گویی
۴۶۲	فصل نوزدهم: موهبت جادو
۴۷۷	فصل بیستم: مسیر صلیب
۴۸۴	فصل بیست و یکم: جادوگر
۵۵۳	مذاقات
۶۴۵	پس درآمد
۶۴۶	پیوست الف: ماتدالاها
۶۵۵	پیوست ب: تفسیرها
۶۷۰	پیوست ج: مدخل ۱۶ ژانویه ۱۹۱۶ از کتاب سیاه ۵

پیش درآمد

موجودیت کتاب - رخ کارن گوستاو یونگ از ۱۹۶۲ به بعد بر همگان محرز شد. تنها پس از نشر این مجلد است که سرانجام این نمادین به طور گسترده در دسترس عموم قرار می گیرد. شرح پیدایش آن در خاطرات، رویاها، نشانه ها، یونگ آمده و در آثار ثانویه، موضوع بحث های فراوانی قرار گرفته است. پس اینجا فقط به اختصار آن را شرح می دهیم.

سال ۱۹۱۳ برای زندگانی یونگ یک سال خیلی بود. در این زمان بود که یونگ تجربه ای از خویشمن را آغاز نمود که تا سال ۱۹۳۰ دوام داشت که به «مواجهه یونگ با ناخودآگاه» معروف شده است. وی طی این تجربه برای «دریافت و دسترسی به آیندهای درونی [خودش]»، «برای ترجمه هیجانات به تصاویر»، و «برای دریافت و دست یابی به خیال هایی که در لایه زیرین در جنب و جوش اند» یک تکنیک ابداع می کند. او بعدها این تکنیک را «بخش فعال» می نامد. ابتدا این خیال ها را در کتاب های سیاه ثبت می کند. سپس این متون را با زبانی تأملاتی بر آنها می افزاید. آنها را به خط خوش در کتابی با عنوان کتاب جدید با یک جلد چرمی سرخ رنگ بازنویسی می نماید، و نقاشی هایی به قلم خودش در کنار آنها ترسیم می کند. این کتاب برای همیشه با عنوان کتاب سرخ شناخته می شود.

یونگ تجربیات درونی خویش را با همسر و همراهان نزدیک اش در میان می گذارد. در سال ۱۹۵۲ در مجموعه ای از سمینارها در باشگاه روان شناسی زوریخ گزارشی از تحولات حرفه ای و

شخصی خود ارائه می‌دهد و در آنجا ذکر می‌نماید که از این پس، یونگ در لاک احتیاط فرو می‌رود. برای مثال: فرزندانش از فرآیند معاینه و تجربه خویشتن وی خبردار نمی‌شوند و متوجه هیچ چیز غیرعادی نمی‌گردند. واضح است برای او دشوار بود تا شرح دهد چه دارد رخ می‌دهد. در واقع اگر به یکی از فرزندانش اجازه می‌داد که او را در حین نوشتن یا نقاشی ببینند این از سر لطف و التفات بود. از این روی، کتاب سرخ برای فرزندان و نوادگان یونگ همیشه در هاله‌ای از رمز و راز فرو می‌رود. یونگ به سال ۱۹۳۰ به این تجربه خویش پایان می‌دهد و کتاب سرخ را - ناتمام - کنار می‌گذارد. هرچند این کتاب در مطالعات وی جایگاه وزینی اشغال می‌کند، اما آن را برای چند دهه وامی‌نهد. در همین اثنا، نگرش‌ها و دریافت‌هایی که طی این مدت به دست آورده بود، نوشتارهای بعدی وی را سیراب می‌کنند. با کمک پیش‌نویس قدیمی، به سال ۱۹۵۹ تلاش می‌کند تا انتقال متن به کتاب سرخ را تکمیل نماید و یک نقاشی ناتمام را به جای آن بردارد. علاوه بر این کار، نوشتن یک پس‌درآمد را شروع می‌کند، اما به دلایلی نامعلوم هم متن خوش‌نویسی و هم پس‌درآمد در اواسط کار متوقف می‌گردد.

اگرچه یونگ فعالانه انتشار کتاب سرخ را در نظر داشت، اما هرگز گام‌های ضروری برای این مهم برنداشت. او به سال ۱۹۱۶ شخص کتاب مفت خطا، برای مرده^۱ را منتشر ساخت، این کاری است مختصر که از دل رویارویی وی با ناخودآگاه پدید آمده است. حتی مقاله سال ۱۹۱۶ وی با عنوان «کارکرد فرارونده»^۲ که تکنیک تخیل فعال را در آن شرح داده بود تا سال ۱۹۵۸ منتشر نشد. چند دلیل وجود داشت که چرا کتاب سرخ را منتشر نکرد. از آنجمله که خودش می‌گوید این کار ناتمام بود. علاقه روزافزون وی به کیمیاگری همچون یک موضوع پژوهشی باعث شده بود تا حواسش جمع آن شود. او در نگاهی به گذشته، ترسیم و بیان مفصل تخیلاتش در کتاب سرخ را یک شرح ضروری اما «رنج‌آور و زیباشناسانه» می‌داند. او آخر ۱۹۵۷ اعلام می‌کند که کتب سیاه و کتاب سرخ مستندات زندگی‌نامه‌ای و خودنوشت‌اند که نمی‌خواهد آنها را در مجموعه آثارش منتشر سازد چون اینها خصلتی پژوهشی و محققانه ندارند. یونگ در حکم یک امتیاز این امکان

1. Septem Sermones and Mortuos (Sermons to the Dead)

۲. کارکرد فرارونده Transcendent Function، برحسب تعریف یونگ این کارکرد نیرویی میانجی‌گر است که بین اضداد درون روان و ساطت می‌کند. این نیرو از تقابل‌های شدید و متمرکز بین اضداد درون فرد، تنش بین خودآگاه و ناخودآگاه پدید می‌آید و از اتحاد بین آنها پشتیبانی می‌کند. - م

را به آنیلا یافه^۱ می دهد تا برای کتاب *خاطرات*، *تأملات* از *کتاب سرخ* و *کتب سیاه* اقتباس هایی انجام دهد. اما وی از این فرصت چندان بهره نگرفت.

یونگ به سال ۱۹۶۱ از دنیا می رود. میراث ادبی و معنوی وی در اختیار فرزندان اش قرار می گیرد، و آنها انجمن میراث داران کارل گوستاو یونگ را بنیاد می گذارند. میراث حقوق ادبی یونگ، وارثین وی را با یک تعهد و چالش روبرو می کند: تعهد به تکمیل انتشار نسخه آلمانی مجموعه آثار یونگ. یونگ در وصیت نامه اش آورده است که *کتاب سرخ* و *کتب سیاه* باید در خانواده اش باقی بمانند، اما توضیح بیشتری در این باره نمی دهد. چون بنا نبود *کتاب سرخ* در مجموعه آثار انتشار برسد، انجمن میراث داران این طور نتیجه می گیرد که این آخرین خواسته یونگ در مورد این اثر است، و اینکه این اثر تماماً امری خصوصی است. انجمن از مکتوبات منتشر نشده یونگ، چون یک گنج حفاظت می کند و هیچ انتشار دیگری مورد نظر نبود. *کتاب سرخ* به مدت بیش از ۳۰ سال، در دفتر کار یونگ باقی ماند و فراتر از یونگ که سرپرست خانه پدری شده بود مراقبت آن را برعهده داشت.

انجمن میراث داران یونگ به سال ۱۹۶۳ *کتاب سرخ* را به صندوق امانات می سپرد، و می داند که این سندی غیر قابل جایگزین است. هیئت اجرایی جدید در سال ۱۹۸۴ پنج نسخه عکاسی از آن تهیه می کند و آنها را در اختیار خانواده قرار می دهد. اکنون اخلاف یونگ برای اولین بار، این فرصت را دارند تا نگاهی دقیق به آن بیندازند. مراقبت دقیق از این دفتر منفعی در برداشت. شرایط خوب *کتاب سرخ* در کنار دیگر عوامل، ناشی از این واقعیت است که این دفتری چند دهه به ندرت باز شده است.

پس از سال ۱۹۹۰ زمانی که ویرایش مجموعه آثار -گزینه ای از آثار- داشت به انجام خود نزدیک می شد، هیئت اجرایی تصمیم می گیرد بررسی تمامی مطالب منتشر شده را با نگاهی به انتشار آتی آغاز نماید. من این مهم را برعهده گرفتم چون به سال ۱۹۹۴ انجمن میراث داران مسئولیت بایگانی و حل مسائل و ویراستاری را بردوش من قرار داده بود. روشن شد که مجموعه بزرگی از پیش نویس ها و مطالب گوناگون مرتبط با *کتاب سرخ* وجود دارد. اینجا روشن می شود که بخش گم شده متن خوشنویسی به صورت یک پیش نویس است و اینکه یک دست نویس با عنوان «مداقات» وجود دارد که از نقطه پایان پیش نویس کار را ادامه می دهد و

شامل هفت خطابه می‌شود. اما اینکه آیا این مطالب مهم را می‌شود منتشر ساخت یا نه و اگر بشود چگونه، خود همچنان یک پرسش بی‌پاسخ باقی می‌ماند. در نگاه اول به نظر می‌رسد سبک و مضمون اینها با دیگر آثار یونگ وجه اشتراک اندکی دارند. وضعیت بیشتر مبهم بود و تا واسطه دهه ۱۹۹۰ کسی باقی نمانده بود که بتواند اطلاعات دست اول درباره این موارد را به دست بیاورد. به هر حال، تاریخ روان‌شناسی نسبت به زمان یونگ اهمیت بیشتری پیدا کرده است و اکنون توانسته رویکردی نوین عرضه نماید. در حال کار کردن بر دیگر پروژه‌ها، من با سونو شمدسانی ملاقات کردم. گفتگوهای گسترده‌ای که داشتیم درباره احتمال نشر دیگر آثار یونگ، هم به طور کلی و هم به طور خاص در مورد کتاب سرخ، بحث کردیم. این کتاب در محیط خاصی پدید آمده است که خواننده در آغاز قرن بیست و یکم دیگر با آن مأنوس نیست. اما یک تاریخ‌دان روان‌شناسی می‌تواند آن را به مثابه یک سند تاریخی به خواننده مدرن عرضه نماید. این تاریخ‌دان می‌تواند ریشه آن را با کمک منابع اولیه در بستر فرهنگی گسترش دهد، و آن را در قالب تاریخ علم جای دهد و با زندگانی تاریخی یونگ پیوند بزند. سونو شمدسانی در سال ۱۹۹۹ یک طرح پیشنهادی انتشاراتی تدوین می‌کند و این اصول راهنما تبعیت می‌کند. انجمن وراثت یونگ در بهار ۲۰۰۰ البته نه بدون اختلاف، نقل و جاذبه بر مبنای همین طرح پیشنهادی تصمیم می‌گیرد اجازه نشر کتاب سرخ را صادر نماید و مسئولیت ویراستاری آن را به سونو شمدسانی بسپارد.

بارها از من سؤال شده است چرا کتاب سرخ پس از این همه سال اکنون منتشر می‌شود. چند دریافت جدید از سوی ما در این مورد نقش عمده دارد: خود یونگ آن را به نظر می‌رسید کتاب سرخ را یک راز نمی‌انگاشت. در موارد متعدد این متن که عبارت «دوستان عزیز» به چشم می‌خورد؛ به بیانی دیگر به وسیله این متن یونگ مخاطب را خطاب قرار می‌دهد. رواقع یونگ به دوستانش اجازه داده بود که نسخه‌هایی از نوشتار وی را در اختیار داشته باشند و در موردشان با آنها بحث می‌کرد. وی به طور قطع انتشار این کار را رد نکرده، بلکه فقط این مسئله را حل نشده رها می‌کند. علاوه بر این، یونگ شخصاً اظهار می‌دارد که مواد و مصالح کارهای بعدی خود را از رویارویی‌اش با ضمیر ناخودآگاه به دست آورده است. پس کتاب سرخ در مقام مستندی بر این مواجهه، در حیطه و رای حریم خصوصی تعلق می‌گیرد، و جایگاهی محورین در کارهای یونگ اشغال می‌نماید. این دریافت به نوادگان یونگ اجازه می‌دهد نگاهی نو به موضوع داشته باشند.

فرآیند تصمیم‌گیری طول می‌کشد. گزیده‌هایی از کتاب، مفاهیم، و اطلاعات آگاهی‌دهنده به آنها یاری می‌رسانند تا با امری سرشار از بار هیجانی برخوردی منطقی‌تر داشته باشند. سرانجام، انجمن میراث‌داران به شیوه‌ای دموکراتیک تصمیم می‌گیرد تا کتاب سرخ امکان نشر بیابد. از اتخاذ تصمیم تا عرضه این مجلد مسیری طولانی طی می‌شود. نتیجه اثرگذار است. انتشار این اثر بدون همکاری بسیاری افراد که مهارت و انرژی خود را وقف یک هدف مشترک ساختند نمی‌توانست صورت عمل به خود بگیرد. مایل‌ام از طرف نوادگان کارل گوستاو یونگ مراتب قدردانی و سپاس صمیمانه خود به تمامی کسانی که در این کار نقش داشتند را ابراز بدارم.

آوریل ۲۰۰۹ - الریخ هونرنی

بنیاد آثار کارل گوستاو یونگ

www.ketab.ir